

A Z E L V E S Z E T T É D E N .

— *Legenda.* *) —

„Legyen!“ szólt az Ur hatalma
És lett azonnal, a mi van!
A zürzavar kibontakozva
Feltűnt csodás pompáiban . . .
S mi eddig rejtve szunnyadott:
Alakra kelt, törvényt kapott.
Az ifju föld tündér szépségben,
A nap, a hold fénylángözönben :
Virulni kezdtek, mosolyogtak
S az Urnak lelke nyugodt rajtok.

Az újvilágnak fénye, bája,
— Mit istenkéz hintett reája —
Szívet leköt, lelket ragad ;
De az Édennek szent varázsa,
Melynek nem volt és nem lesz mássa :
Szépségben mindent meghalad.
Mi szép, fenséges és magasztos —
Az Ur e kertre halmozá.
— Szentséges volta nagyságától
Megdicsőülve alkotá . . .
Kristály csermelynek habtükrében
Ezer sugárral tündököl a nap,
S a lángsugáros fodrok szépségében
Ragyogva játszanak szép aranyhalak.
Örök tavasz mosolya zöldel
Nyár és az ősz áldásával
S a lomb felett, s a lomb között
Csattogva zeng bűbajos dal.

*) Felolvastatott a „Kemény Zsigmond társaság“ június havi rendes ülésén Maros-Vásárhelyt — h. titkár Kerekes Sámuel tanár által 1882. évben.

S a lomb zugása,
 Hab loccsanása,
 S nyíló virágok illata,
 És amnyi szépség, annyi báj,
 A mennyit rejt e földi táj,
 — Mit ajk nem mondhat, lant nem zenghet,
 Mi csak a lélek álmába derenghet —
 Mint éolhárfa halk zenéje,
 Összevegyülten a szív mélyében:
 Imahangokban fölbuzog.

És itt lakott az első ember!
 Ki mégis, haj, boldogtalan.
 Ennyi gyönyör s áldás között
 Ajkán sohaj mind untalan.
 Sorvasztó vágya tárgyat nem lel,
 Az ür, mely szivén támadott —
 Az Éden minden gyönyörével
 Betölthetetlen maradott.
 Szivén olthatlan szomju égett,
 Lelkében vágy, szent gyötrellem.
 El-el mereng és álma nincsen
 S álmot lát még is szüntelen . . .
 Álmot, mely édes és epesztő
 Titokzatos sejtelmivel,
 Mely a kebelben kéj s bánatvirágot
 Egyszerre, s egyképpen nevel . . .
 Álmot, magasztost, mennyeit,
 A lélek fátyolképeit,
 Mely éltet ád és megfeszít,
 A földre sujt és fölhevít,
 Vágyakra kelt, reményt fakaszt,
 Előnkbe tár örök tavaszt,
 S szeszélylyel sziveket szakaszt! . . .

.

Az Ur így látva emberét,
 Megszánta őt, hisz Édenét
 Ő érte alkotá.
 S szállott magába csendesen:

„Levert magára emberem!
 Társat óhajt, társért eseng,
 Társ nélkül puszta Édenem“ . . .
 S mély álmot hinte rá.
 S míg az álom szelid galambja
 Szempilláit elfödve tartja —
 A mire vágyott
 És sovárgott,
 Miért szive lángolva égett,
 — Értelmét bár nem tudta: ki? s mi végett? —
 E vágy, sovárgás: tetté válla,
 Az Ur mindenható szavára,
 S a női szépség legszebb eszményképe
 Az első ember oldalához lépe.

.

Föleszmélt Ádám,
 S Évát meglátván —
 Csodálkozás és bámulás
 A vért szivére kergeté.
 S mint kit álom s való között
 Félemben, félig alva
 Csodás varázslat lekötött:
 Eszmét keres, eszmét kutat,
 De még borult az öntudat,
 És nem tudhatja semmi áron,
 Meddig való, meddig csak álom . . .
 Egygyet sem szólt, nehogy szavára
 Oda legyen magasztos álma.
 Csak nézte, nézte bámulattal,
 Édes gyönyörrel, néma ajkkal.
 És mentől többet csüngött rajta
 Annál nagyobb lett bámulatja . . .
 Ugy állt ott, mint egy szent szobor,
 De melyben egy világ küzdelme forr.
 Benső világa: szive, lelke
 Nem ismert kéj édjétől telve,
 Forrt, küzdött benne, míg kitört
 Lázás beszédbe, szent örömbe:
 „Te vagy, te vagy, én testem, vérem,

Lelkem szép álma, szívverésem,
 Epesztő vágyam,
 Fájó szenvedésem,
 Édes sovárgás,
 Titkos érzésem.

Te vagy, te vagy, hisz bennem éltél,
 Mint vérhulláma szívemben kerengtél!
 Ősmerlek én! . . . bár átváltoztál,
 Mint gondolat lelkembe laktál . . .
 Oh add kezembe szép kis kezedet,
 — Miként ha fognék rózsza levelet —
 Mosolygj, mosolygj! . . . Ajkodnak mosolyával,
 A menny ragyog felém szép biborával . . .
 És oh, beszélj! . . . ajkad szavára
 Édesbb leszen lelkemnek álma . . .
 Ringass, ringass e szép zenével,
 Árassz el a gyönyörnek özönével . . .
 Így, így szerelmem! . . . Ime újra élek,
 Most érzem én, hogy szállt belém a lélek.
 Oh, lássd, mit eddig lelkem meg nem érte:
 A lomb zugását,
 Hab loccsanását,
 Nyiló virágok illatát
 S a kis madárcák édes bus dalát,
 Most mind azt értem,
 Mind azt érzem,
 Te általad
 Dicső alak! . . .“

Így szólt, így esdett hevülettel,
 S a nő hallgatta szent gyönyörrel.
 Így érzett ő is. Kebelét:
 Titkos érzések fölverék.

.

Az angyalok ott fenn az égben,
 Az Ur trónjának közelében,
 Nem élvezik azt, mit az Éden
 Lakói, a szív érzetében.

— A menybe más virág fakad,
 Mi a léleknek üdvöt ad. —
 Oly nagy gyönyört, oly boldogságot,
 Oly kedves, illatos virágot
 A meny hazája nem terem.
 Halandó szív birhatja csak
 Azt a dicső tűnő tavaszt
 Mit nyújt a szerelem . . .
 Oh szent erő, mely a nyomort,
 Mely annyi küzdőt elsodort,
 Velünk feledteted.
 Ki létünk megaronyozod,
 Hogy ne láthassuk a valót,
 Mig ringat két kezed . . .
 Ki mint egy bűvös Protheüsz
 Ezer alakban fölmerülsz,
 Most, mint egy ördög, majd mint angyal,
 Hogy elragadj mindent magaddal, —
 Áldás és átok vagy nekünk
 Imádunk téged, szeretünk,
 Nélküled, oh, nem élhetünk.

.

 Ifju lakói az Édennek,
 Az első szerelemnek élnek.
 Szívök, oly tiszta, mint a harmat,
 Melyet a virág kelyhe ringat.
 És oly tele üde boldogsággal,
 Mint jazmin, kábitó illatával. . .
 Nap, napot kerget, mint patak,
 Mely virágos part közt halad.
 És mindenik nap új virágot
 Terem, a való boldogságot . . .
 Az Isten is örömmel mosolyog le
 Az Éden-kert két boldog gyermekére.
 Ók boldogok, mert szívök tiszta,
 Bűn, testiség, még nem zavarta . . .
 — Oh boldog a szív, mig tündér világát:
 Tiltott óhajok, vágyak nem zavarják;
 Mig az erény, mint kised magzat

Az öntudat hókeblén nyughat.
 De jaj, ha egyszer fölriad
 A tiltott vágy, az iudulat! . . .
 Sebes folyó ez, mely ragad,
 És észre sem veszed magad,
 Mig iszapjával elborít,
 Bemocskosít, elhundokít,
 S le tépi kebled szép virágait,
 Mi most jelenben boldogít

.

Az Éden-kert lakói is
 Haj, boldogok valának,
 Mig engedének
 A létel szent Urának.
 A mig a tiszta
 Szerelemnek éltek,
 Mig nem hódolának
 A csáb ingerének . . .
 De haj! az Ur parancsát megszegék,
 És boldogságuk semmivé tevék.
 Az Éden közepén
 Két szép fa állt,
 A melyre Istennek
 Nagy átka szállt.
 Hogy a „Ki annak
 Gyümölcsét izleli,
 Halálnak halálát
 Bizonynyal fölleli . . .“

.

Igy a parancs. S az Ur szavára,
 Titkon tekintnek fel a fára,
 Ott szép gyümölcsök integetnek,
 Kivánatos az ajknak, szemnek . . .
 S mint kígyó, a lomb közepébe,
 Be surran a nőnek szívébe:
 Egy tiltott vágy, egy képzelet:
 „Ama gyümölcs milyen lehet? . . .
 Mért szebb e fa, miként a többi? . . .
 Tiltó parancs, valj' miért örzi? . . .“

— S a vágy, ha egyszer tápra lett —
 Addig kinozza a kebelt,
 Mig az okosság meghajol,
 Vagy a bűn éjje átkarol . . .
 — Ah, Éva is e vágyra hallgatott,
 Midőn Ádámmal egygyütt elbukott.

.
 Jer édesem, jer angyalom,
 Egy vágy gyötör, nem nyughatom! . .
 Szemed mi szép, . . . ajkod, mily édes . .
 Ah, ölelésed üdvösséges . . .
 Oh boldog én, boldog nagyon,
 Hogy birlak téged angyalom . . .
 Ah, üdvömnnek, csak egy hiánnya,
 — S földulva érte lelkem álma — :
 Ez a gyümölcs, e tiltott alma,
 A melyet véd az Ur hatalma . . .
 Jer, jer szakits! . . izleljük édjét. —
 Élvezzük a menny üdvösségét . . .
 Mért reszketsz! . . Im karom kitárom:
 Az üdvvel ajkad én kínálok!
 Élvezzük bátran, jöjjön bármi ránk,
 Nyugton halunk, ha boldogak valánk . . .“

.
 Így szól a nő, s a férfi hajlik,
 Testében bűnvágy kéjje zajlik . . .
 Kiállhat ellen ennyi csábnak,
 A férfi enged a nő szép szavának.
 Szeme sugárzik, arcza lángol,
 Tiltott gyümölcsnek mámorától . . .
 De haj, e kéj, ez élvezet
 Árába, egy Éden veszett. —
 Számüzetének . . . És a kerubim,
 Őrt áll az Éden kapuin.
 Láng pallossával, éles karddal,
 Soha nem alvó büntudattal,
 S haj, többé oda soha nem mehet,
 A ki könnyelműn egyszer vétkezett.

.

Oh nyájas olvasó,
Ki e legendát olvasod:
Értsd a valót!
Őrizzed szived tisztaságát,
Korlátozd lelked hiu vágyát.
S az Ur szavát,
Parancsolatját,
Által ne hágd —
S az Édent önkebledben fölleled,
Mig van hited s önérzeted.

RÉDIGER GÉZA.
